

MAIJA KAJANTO

Tilinpäätös

PUISTOKADUN PESULA

WSOY

MAIJA KAJANTO

Tilinpäätös

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

WSOY:n kirjallisuussäätiö on tukenut tämän kirjan kirjoittamista.
Lämmin kiitos apurahasta!

1. PAINOS

© MAIJA KAJANTO JA WSOY 2026
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI
ISBN 978-951-0-50783-4
PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:
TUOTEVASTUU@WSOY.FI

OSA 1

Muuttolintuja

LUKU 1

– **K**ippistä ja tervetuloa kaikille! Kiva kun olette täällä!

Assi nosti kuohuviinilasiaan muiden mukana ja hymyili Inkan innostuneelle äänensävyllä. Kerrostalo-asunnon täpötäydessä keittiössä näytti kovin erilaiselta kuin vielä muutama viikko sitten, ja tuntui hienolta olla juhlistamassa uuden vaiheen alkua.

– Hilma on vastannut juhlien tarjoiluista, Eevi on avustanut ja minä olen silittänyt pöytäliinat ja kannustanut vierestä, Inka jatkoi silmät nauraen. – Eli voin vakuuttaa, että ruoka on ensiluokkaista, mutta pöytäliinasta en sitten sanokaan mitään.

– Höpö höpö, Hilma sanoi rollaattorinsa äärestä. – Ja tarjottavat ovat tällä kertaa liiankin yksinkertaisia.

– Jos olisit päästänyt minut ja Inkan huseeraamaan, täällä syötäisiin sipsejä ja dippejä, Eevi sanoi. – Eli Hilmalle kaikki kunnia illan sapuskoista.

– Ja Hilmalle kiitos myös siitä, että olemme täällä tänään ja että meillä on näin hieno lukaali, Inka täydensi. – Eli otetaan itse asiassa nyt malja Hilmalle ja isketään sitten ruokiin kiinni.

– Hilmalle, Inkan miesystävä Juhani sanoi kohottaen paperimukiaan korkealle. – Ja Tornitalon kimppekämpälle!

Sekalainen seurakunta puhkesi hajanaisiin suosion-osoituksiin, ja sitten joku käänsi musiikkia kovemmalle. Assi otti vaivihkaa askelen taaksepäin ja tarkasteli kerrostaloasunnon keittiöön kokoontunutta joukkiota. Iloisen porinan keskellä Assilla oli ohikiitävän hetken hieman haikea olo – kuin linnulla, joka näkee toisten lintujen asettuvan uuteen pesäkoloon, mutta jää itse ulkopuolelle.

Assin katse löysi ovensuusta Annikan. Pikkusisko katsoi häneen tarkkaavaisesti ja muodosti sitten huulillaan sanat »Kaikki ok?». Assi nyökkäsi koettaen vakuuttaa samalla kertaa itsensä ja Annikan. Sisko huomasi kyllä, että hänellä oli jotain mielen päällä. Annika oli aina ollut sellainen: herkkä vaistoamaan toisten tunteita ja mielialoja. Kuohuviini maistui vähän liian makealta, Assi sujautti vaivihkaa lasinsa keittiötason reunalle ja lähti kiertelemään asuntoa.

Keittiöstä pääsi tilavaan olohuoneeseen, jonka kulmassa oli asunnon suurin erikoisuus, pyöreä tornihuone. Assi vilkaisi ympärilleen ja rekisteröi yksityiskohtia, joita ei ollut huomannut ensikäynnillään asunnossa tai yhtenäkin niistä monista muuttopäivistä, joissa hän oli ollut mukana. Tähän asuntoon oli tuotu tavaroita niin monesta osoitteesta, että yksi päivä ei ollut riittänyt mihinkään.

Assi katsoi ulos olohuoneen ikkunasta syyskuun ensimmäisen viikon kaatosateeseen, erotti sateen läpi Harvelan torin ja sen toisella laidalla Puistokadun alkupään lehmukset. Nuo lehmukset jatkoivat rivistönä koko Puistokadun läpi ja humisivat myös Puistokadun pesulan edessä.

Oli vasta puolisen vuotta siitä, kun Assi oli ensimmäistä kertaa astunut pesulan ovista sisään. Tila oli silloin ollut keskellä remonttia ja pölyn joukossa oli seisonut Inka, maalitela

kädessään ja päättäväinen ilme kasvoillaan. Assi oli pitänyt Inkasta ensisilmäyksellä, ja kun hän oli ryhtynyt hoitamaan Puistokadun pesulan talouspuolta, oli heistä tullut sekä ystäviä että bisnestuttavia. Ja pesula oli menestynyt hyvin, Inka oli tehnyt ankarasti töitä ja kehittänyt hyviä ratkaisuja, joilla oli saanut uusia asiakkaita.

Inkan myötä Assi oli tutustunut myös Hilmaan, pesulan yläkerrassa sijaitsevassa palvelutalossa asuneeseen iäkkäaseen naiseen, sekä Eeviin, joka teki hajanaisia freetoimittajan ja influensserin töitä ja oli ottanut tavakseen tulla läppärinsä kanssa pesulan oleskelutiloihin työskentelemään ja juttelemaan heidän muiden kanssa. Assin sisko Annika oli tarjoutunut tekemään korjausompelua Inkan pesulalle, ja vähitellen pesulasta oli muodostunut heille yhteinen olohuone. Ja kun kesän lopussa niin Inka kuin Eevikin tarvitsivat uuden asunnon Harvelasta, oli Hilma astunut esiin ja tarjonnut heille ratkaisuksi kimppekämpää Harvelan Tornitalosta.

Assi oli auttanut Hilmaa asunnon vuokraamisen paperitöissä ja hän tiesi, että vuokra oli tämän kokoisesta asunnosta mittava. Hilman eläke ei ollut suuren suuri, ja Assi oli pitänyt Hilmalle pienen puhuttelun siitä, että tämä aikoi käyttää säästöjään vuokraan. Mutta kun Hilma oli selittänyt, kuinka paljon hän oli maksanut palvelutalossa asumisestaan ja kuinka paljon aikoi ottaa vuokraa Inkalta ja Eeviltä, oli Assi lopulta tullut siihen tulokseen, että ehkäpä järjestely oli hyvä. Ja nyt oltiin näin pitkällä, tavarat oli kannettu vuokra-asuntoon, huonekalut olivat löytäneet paikkansa ja tupaantuliaiskutsut olivat kilahtaneet Assin ja Annikan puhelimiin viikko sitten. Yllättäen Assi huomasi ajattelevansa, että hän oli paitsi iloinen ystäviensä puolesta myös pikkuisen kateellinen. Kateellinen

tästä asunnosta, sen iloisesta tunnelmasta ja siitä, miten kaikki tuntui olevan edessä ja mahdollista tämän asunnon kolmikolle.

Keittiöstä kantautui iloista naurua ja Assi näki Inkan ja Juhani pyörähtävän ovensuussa kädet toistensa ympärillä. Nuo kaksi olivat ällöttävän rakastuneita, kuten Annika asian ilmaisi. Inka oli tavannut Juhansin pesulan tiskin yli yrityksen perustamisen aikoihin ja erinäisen soutamisen ja huopaamisen jälkeen he olivat löytäneet toisensa. Assi oli kysynyt vaivihkaa Eeviltä, miten he aikoivat varmistaa, ettei myös Juhani kaikessa hiljaisuudessa pesiäyisi Tornitaloon asumaan, mutta Eevi oli viitannut kintaalla tälle huolelle. Eevin mukaan Juhani autteli sujuvasti niin huonekalujen kokoamisessa kuin roskiskaappien pesussa ja välillä häntä ja Inkaa ei näkynyt pariin päivään, kun pariskunta katosi Juhani asunnolle tai jonnekin eräretkille, joita mies harrasti.

Assi katseli ympärilleen olohuoneessa ja kurkisteli sitten makuuhuoneisiin. Asunto oli pintaremontoitu edellisen asukkaan jäljiltä ja Assin silmää ilahduttivat nyt paitsi talon vanhat yksityiskohdat, myös sisustuksen ratkaisut. Hilma oli tuonut omat vanhat huonekalunsa varastosta ja se olikin hyvä, sillä muuten asunto olisi kumissut tyhjyyttään. Olohuoneessa oli Hilman tummanruskea sohvakalusto, muutama tyylikäs maisemataulu ja hieno 50-luvun kirjahylly, mutta viimeistelyssä näkyi selvästi Eevin ja Inkan ote. Tumma sohva oli saanut piristykseksi kirkkaankeltaisia tyynyjä ja elefantit marssivat olohuoneen ikkunaverhoissa. Ikkunalaudat olivat täynnä viherkasveja, ja Assi oli ollut auttamassa, kun Inka oli halunnut hakea kierrätyskeskuksesta matalan, leveän hyllyn ikkunoiden eteen. Hyllyn kolhiintunut pinta oli peitetty keltaisella vahakankaalla ja hylly oli ladottu täyteen saniaisia,

niiden pistokkaita ja pieniä kaktuksia. Mattoja ei ollut, koska rollaattorilla liikkuvalla Hilmalle ne olisivat olleet ylimääräinen kompastumisriski. Kauniisti hiottu ja lakattu laualattia ei Assin mielestä mattoja kaivannutkaan.

Olohuoneesta aukesivat ovet makuuhuoneisiin. Hilman huone oli suurin, siellä oli turvalaidalla varustettu säädettävä sänky ja runsaasti tilaa liikkua rollaattorilla. Inkan huone oli hänen fiftarirakkautensa ilmentymä, ja Assin oli pakko tänäänkin hymyillä, kun hän vilkaisi ovelta huoneen väri-ilotulitukseen. Seinillä oli vanhoja Coca-Cola- ja Negroni-drinkkimainoksista tehtyjä julisteita, kirjahylly ja lipasto oli maalattu hehkuvan punaisiksi ja päiväpeitto oli Inkan rakastamaa pallokuosia. Inkan huoneeseen verrattuna Eevin pikkuinen huone näytti lähes askeettiselta, siellä oli sängyn lisäksi vain Hilmalta lainattu kookas, tumma lipasto sekä paljon vaatteita. Vaatteet pursuivat ulos huoneen kiinteästä vaatekaapista ja lisäksi niitä oli sokin sokin parilla tuolilla ja irtorekillä, mekkoja roikkui oveen kiinnitetyssä naulakossa ja puseroita verhotangossa. Assi tiesi, että asunnon isomman kylpyhuoneen kaapit oli varattu Eevin käyttöön, koska tämän meikit ja ihonhoitotuotteet leviäisivät muuten kaikkialle. Assi hymähti ja jatkoi matkaa olohuoneen poikki tornihuoneeseen.

Tornihuone oli sympaattinen, pyöreä pikkuhuone, jossa seistessä olo oli aina hieman epätodellinen. Assi seisautui huoneen keskelle ja katseli ympärilleen. Vuoteeksi kääntyvä nojatuoli ja pikkuinen, pyöreä sohvapöytä, viherkasveja ikkunalaudoilla. Kaikessa minimalismissaan huone oli kodikas, sellainen, joka houkutteli istahtamaan teekupin kanssa lukemaan kirjaa tai vain katselemaan ikkunoista torille. Assi vajosi nojatuoliin ja salli itselleen pienen kuvitelman siitä, millaista

olisi asua tällaisessa huoneistossa oman paritalonpuolikkaan sijaan.

Askeleiden ääni sai Assin vilkaisemaan ylöspäin. Torni-huoneen ovelle oli pysähtynyt häntä hieman iäkkäämpi mies suorissa housuissa ja sinisessä kauluspaidassa. Tummat hiukset ja korkeat poskipäät, ihan komea, mutta kireän oloinen. Mies katseli ympärilleen kuin olisi etsimällä etsinyt jotain arvostel-tavaa. Assi ponnistautui nojatuolista ylös.

– Hei, me emme varmaankaan ole tavanneet. Minä olen Assi, Inkan kirjanpitäjä ja tunnen toki Hilman ja Eevinkin.

– Ai, sinä olet Assi. Hilma onkin puhunut sinusta. Minä olen Ismo, Hilma on minun tätini.

Kädenpuristus oli jämäkkä ja asiallinen ja Assi koetti no-peasti kalibroida itsensä tilanteen tasalle. Tämä oli siis toinen Hilman edesmenneen veljen pojista. Hilma oli puhunut sukulaispojistaan aina välillä, ja Assi tiesi, että nämä olisivat halunneet Hilman etsivän paikan palvelutalosta lähempänä heitä. Assi vaistosi miestä katsoessaan, että tämä tarkasteli Hil-man uutta kotia paljon kriittisempään sävyyn kuin muut vieraat.

– Hilma päätyi sitten tällaiseen ratkaisuun, Assi sanoi keskustelusävyyn. – Tämä on kaunis asunto.

– Asunnossa ei ole vikaa, Ismo sanoi. – Olemme veljeni kanssa vain vähän huolissamme siitä, miten kauan Hilman kunto kestää asumista tavallisessa taloyhtiössä, ilman palvelu-talon tarjoamaa apua arjessa.

– Minun mielestäni Hilma liikkuu sekä rollaattorilla että ilman sitä aika ketterästi arkitilanteissa, Assi sanoi. – Ja tämä asuntohan oli jo aiemmin vanhuksen kotina, siksi täällä on kynnykset hiottu pois ja kylpyhuoneessa on turvakahvat ja tilaa rollaattorille. Hissikin on uusi.

Ismo kohautti olkapäitään.

– Niin no, esteetön asunto ei vielä tarkoita sitä, että Hilma pystyisi hoitamaan kaikki arjen asiat, Ismo sanoi vähän kireästi.

– Hilma ja Eevihän ovat sopineet, että Eevi tekee henkilökohtaisen avustajan töitä Hilmalle silloin tällöin. Ja Eevi ja Inka ovat molemmat tekeväisiä ja ahkeria, eli he kyllä hoitavat siivoukset ja pitävät asunnon järjestyksessä, Assi sanoi.

– Niin, heille tämä on epäilemättä ollut hyvä diili. Vanhus, joka maksaa isoa vuokraa hienosta asunnosta. He sitten puuhailevat vähän kotitöitä ja maksavat nimellistä summaa asumisestaan, Ismo sanoi vinosti hymyillen.

Assi tunsu kylmän raivon ajelehtivan vatsanpohjallaan. Miten mies osasikin yhdellä lauseella kuitata kaikki heidän suunnitelmansa ja järjestelynsä vain juonimiseksi, jolla he halusivat hyötyä ikäihmisestä? Assin teki mieli sanoa jotain painokelvotonta, mutta hän hillitsi itsensä. Oli turha antaa miehelle syytä olla entistä ennakkoluuloisempi heitä kohtaan.

– Hilma on onnekas, kun sinä ja veljesi välitätte siitä, mitä hänelle käy, Assi sanoi sen sijaan. – Monella vanhuksella ei ole ketään, joka katsoisi hänen peräänsä ja ajaisi hänen etuaan. On tosi hienoa, että te huolehditte hänestä.

Ismo näytti yllättyneeltä, hän oli selvästi odottanut toisenlaista vastausta. Assi oli iloinen nähdessään Annikan ilmettyvän tornihuoneen ovelle käsissään kukkurainen lautanen. Ruoka näytti hyvältä. Grillattua kanaa, kullanuskeita lohko-perunoita, iso vuori herkullisen näköistä kuskussalaattia ja kahta erilaista dippikastiketta.

– Pitäkäähän puolenne, tai Hilman herkuista on kohta vain muisto jäljellä, Annika sanoi hilpeästi. – Hän kyllä osaa laittaa ruokaa, ai että.

– Hilma on tähti, Assi sanoi.

Totta kai Ismo saisi tästäkin syyn ajatella, että he vain käyttivät hyödykseen vanhemman ihmisen taitoja ja söivät vatsansa täyteen. Turha Ismolle olisi ollut selittää, että Hilma oli halunnut suunnitella menun ja laatinut ostoslistan sen mukaan Eeville ja Inkalle, ja nämä olivat käyneet kaupassa ja hoitaneet kaikki raskaimmat työt juhlien valmistelussa.

– Ismo, tässä on siskoni Annika. Annika, Ismo. Minä menen hakemaan nyt ruokaa, Assi sanoi ja karkasi jättäen pikkusiskonsa yhä happamammaksi muuttuvan miehen seuraan.

Keittiössä vallitsi iloinen kuhina. Hilman vanha kahdeksan hengen ruokapöytä oli päässyt pitkänmallisessa tilassa arvoiselleen paikalle, yrttipurkit oli aseteltu keittiön hyllyille, padat ja kattilat ripustettu koukkuihin seinille ja puiset salaattiottimet ja ruoanlaittovälineet seisoivat savisissa ruukuissa heljän vieressä. Jos ei olisi tiennyt olevansa Harvelan keskustassa ja syyskuun vesisateessa, olisi melkein voinut kuvitella olevansa ranskalaisessa maatalossa, jossa minä hetkenä tahansa emäntä kantaisi pöytään höyryävän pataruoan. Assi kasasi ruokaa lautaselleen ja katseli ihmisiä ympärillään. Hilma tuntui olevan elementissään, hän jutteli vieraille ja täytti salaattikulhoja. Inka pyörähti keittiössä ja patisteli Hilmaa välillä istumaan itseään rasittamasta.

– Mitä kuuluu, Assi?

Assi vilkaisi ylös lautasestaan ja hymyili Inkan poikaystävälle Juhanille, joka oli pysähtynyt lapioidaan salaattia ja dippejä lautaselleen hänen vieressään.

– Ihan hyvää kai, Assi vastasi. – Tavallista. Syyskuu alkoi ja arki rullaa.

– Niinhän tuo taitaa tehdä, Juhani sanoi. – Mutta ilmeisesti loppukuulle on luvassa vielä aika kivoja ilmoja. Tai niin ainakin toivon, sillä ylipuhuin Inkan lähtemään kahden yön melontavaellukselle. Hän ei tule olemaan tyytyväinen, jos melomme kaatosateessa ja nukumme kosteassa teltassa.

– Sinä leikit tulella, naiset kannattaa viedä ensin viiden tähden hotelliin ja sitten vasta telttareissulle, Assi sanoi naurahtaen. – Saatte ainakin kunnollisen tulikokeen parisuhteelle, vai miksi noita reissuja kutsutaan?

– Jotakin sen suuntaista, Juhani sanoi. – Ja olen kyllä koettanut vakuutella Inkalle, että myös talviretkeilyssä on puolensa, mutta toistaiseksi hän ei ole siitä ajatuksesta kovin innostunut.

– Talviretkeily, kuulostaa innostavalta. Tai oikeastaan se kuulostaa hypotermialta, mutta minähän en olekaan mikään melontamestari kuten sinä, Assi hymähti. – Olen kyllä aina kuunnellut tosi kateellisena ihmisten tarinoita talviretkistä. Yksi ystäväni kävi Muotkatuntureilla hiihtovaelluksella ja oli kuulemma ollut upeaa.

– Ei se kylmään aikaan retkeily vaadi juuri muuta kuin perus erätaitoja ja vähän huolellisempaa valmistautumista, Juhani sanoi. – Sinä olet niin järjestelmällinen, että eräjutut tulisivat sinulta ihan luonnostaan.

– Niinkö luulet?

– Parempi sinä olet tekemään pakkauslistoja Excel-taulukkoon kuin Inka, Juhani vakuutti. – Oletko miettinyt, että menisit talviretkeilykurssille?

– Onko sellaisia, Assi ihmetteli.

– On, Harvellassakin alkaa yksi jo nyt syyskuussa. Se on joku Suomen Ladun juttu, haluavat kannustaa ihmisiä opettelemaan erätaitoja ja pärjäämään alkeellisemmissakin olosuhteissa. Sitä

itse asiassa vetää yksi Tuomas, joka on minun tuttujani. Hän on samanlainen tuulentuoma kuin minäkin.

– Tuulentuoma?

– Niin. Muuttanut muualta ja tullut tänne hyvien veneily- ja retkeilymaastojen perässä. Tuomas on oikeasti mukava tyyppi ja kurssille mahtuu varmasti, ei muuta kuin ilmoittaudut mukaan.

Assi avasi suunsa vastatakseen, että eihän hän voisi eikä pystyisi, mutta jokin Juhanin innostuneessa olemuksessa sai hänet vaikenemaan. Jokuhan niillä kursseilla kävi, ei niitä muuten järjestettäisi. Miksi hän oikeastaan oli saman tien tätäkin ajatusta vastaan, ei edes harkinnut, kun joku ehdotti jotain hänen mukavuusalueensa ulkopuolella olevaa?

Inka pyörähti Juhanin viereen ja hymyili Assille. Inka näytti onnelliselta, Assi ajatteli, ja jokin kateuden tapainen puraisi hänen sisintään. Kellohelmainen mekko, jonka taivaansinisessä kankaassa tanssivat kymmenet auringonkukat, sai Inkan näyttämään säteilevältä perhoselta, jonka elämässä oli juuri nyt kaikki niin hyvin kuin ylipäättään oli mahdollista olla.

– Mihin ikinä Juhani yrittää taivutella sinua, vastaus on ei, Inka sanoi tuuppaisten miestä kevyesti kylkeen. – Hänellä on viime aikoina ollut kaikkia aivan upeita ideoita melontareiteistä ja viikonloppuvaelluksista ja koetan muistuttaa hänelle, että jotkut meistä haluavat nukkua osan vapaa-ajastaan sängyssä.

Assi nauroi.

– Juhani koettaa kannustaa minua löytämään sisäisen talvi-retkiroopeni. Vielä se ei ole kaivautunut esiin, mutta eihän sitä tiedä, mitä tässä vielä tapahtuu.

Annika pujahti keittiöön, väisteli Eevin influensserikavereita ja Hilman Harvela-tuttavia ja työntyi heidän seuraansa.

– Assi, minun pitää kohta lähteä kotiin. Lupasin tulla ajoissa, ja Rasmus odottaa, että laitan hänet tänä iltana nukkumaan. Haluatko lähteä samaa matkaa vai tuletko myöhemmin?

Pelastus. Assi seivästi viimeisen haarukallisen kanaa ja salaattia lautaseltaan.

– Tulen samaa matkaa, odota ihan hetki, niin sanotaan heipat kaikille.

LUKU 2

Villaisten kaulaliinojen ja lapasten raikastaminen

Tuuleta huivi ja lapaset pakkasessa. Suihkauta sitten asusteille mietoa pyykkietikkasuihketta ja harjaa ne kevyesti vaateharjalla, jotta saat nukan ja lian irtomaan. Höyrytä lopuksi muotoonsa höyryttimellä tai höyrysilitysraudalla.

— **S**ellaiset juhlat sitten, Annika sanoi ja vilkaisi tunnustelevasti isosiskoaan.

Sade oli lakannut, mutta ilma ulkona tuntui syksyisen viileältä. Juhlien humun ja tukahduttavaksi muuttuneen asunnon jälkeen ulkoilman raikkaus oli ihanaa. Assi kietoi vilalaisen huivinsa tiukemmin kaulansa ympärille ja haistoi siinä kevyen pyykkietikan tuoksun.

– Hauskaa, että he järjestivät tupaantuliaiset. Ja kiva, kun tuo Hilman hapannaamaveljenpoikakin lähti liikenteeseen, vaikka toivottavasti onkin viimeinen kerta, kun joudun hänen kanssaan puheisiin, Assi sanoi.

– Ai? Oliko hän tympeä?

– Kireä kuin viulunkieli. Antoi ymmärtää, että haluamme vain hyötyä Hilmaista ja edullisesta asunnosta.

Annika pyöräytti silmiään.

– Hilma on toistaiseksi vielä oikeustoimikelpoinen kansalainen, eli eiköhän hän tee jatkossakin omat ratkaisunsa.

– Toivottavasti tekee, Assi sanoi painavasti. – Ja jotenkin olin tänä iltana... No, ei mitään.

– Sano vain, Annika kannusti.

– Olin kateellinen, Assi sanoi vaisusti.

Sana tuntui liian isolta ja terävältä, sen kakistaminen ulos oli hankalaa, mutta sanottu mikä sanottu. Annika vilkaisi Assia yllättyneenä.

– Kateellinen? Sinä?

Assi puri huultaan. Hän tiesi, mitä Annika ajatteli. Ei olisi pitänyt sanoa mitään.

– Heillä on kaikilla jotenkin uusi elämänvaihe alkamassa, Assi sanoi, mutta ääni kuulosti entistä vaisummalta. – Uusi koti ja Inkalla uusi ihmissuhdekin.

– Assi, sinä et voi olla tosissasi, Annika sanoi moittivasti.

– He muuttavat kolmisiin kimppakämppään, jossa joutuvat jakamaan suihkun ja taistelemaan aamuisin vessavuoroista. Inka raataa kuin pieni orja yrityksessään. Eevi joutuu laskemaan jokaisen pennin ja tarttumaan kaikkiin mahdollisiin työtarjouksiin. Hilmalle tämä on ehkä viimeinen mahdollisuus omaan keittiöön eikä kukaan tiedä, kestäkö hänen fysiikkansa sitten kuitenkaan tätä asumismuotoa vai joutuuko hän palaamaan johonkin palveluasuntoon, jossa kohtelu on kenties vielä huonompaa kuin edellisessä paikassa. Miten sinä voit olla kateellinen? Sinä, jolla on maailman turvallisin työ ja kolmipäiväinen viikonloppu joka viikko, mukava avomies ja iso, kauniisti laitettu koti?

Assi puri huultaan. Hän tiesi, mitä Annika jätti sanomatta, he molemmat tiesivät. Assi oli heistä se onnekas, koska hänen

elämänsä oli taloudellisesti turvattua ja helppoa. Hänellä ei ollut lapsia eikä vanhuksia huollettavanaan. Annika, jonka molemmat lapset olivat erityislapsia, oli ollut kovilla siitä saakka, kun Rasmus oli syntynyt. Ja vaikka Assi tunsii maailman suurinta empatiaa siskoaan kohtaan ja oli seurannut tämän tilannetta läheltä, tuntui silti välillä pahalta, että Annika ei milloinkaan tuntunut ymmärtävän, että Assinkin arjessa oli omat kuormituksensa.

Ja pian sitä kuormitusta olisi tulossa lisää, eikä Assi ollut ker-tonut asiasta vielä kenellekään. Hän oli odottanut ja toivonut, että tilanne vain menisi ohitse, ajatellut, että ehkäpä asiat sitten kuitenkin pyörähtäisivät parempaan suuntaan. Mutta viikot valuivat kohti vääjäämätöntä eikä käännettä ollut tapahtunut.

– No, mitä siihen työhön tulee, niin tässä on vähän tilanne päällä, Assi sanoi kuivasti.

– Niinkö?

– Minut todennäköisesti lomautetaan, Assi sanoi.

Lomautus. Taas yksi liian iso ja terävä sana, jota oli vaikea saada sanottua ja jonka ääneen sanominen teki asiasta totta.

– Eikä? Voi ei, olen tosi pahoillani! Onko teillä työt vähen-tyneet vai mitä ihmettä?

Annikan kauhistuminen tuntui jollain lailla helpottavalta, se antoi Assillekin luvan olla koko tilanteesta vähän rikki.

– Meidän toimistollammehan on käytännössä yksi asiakas, iso teollisuusyhtiö naapurikunnassa. He ovat irtisanoneet väkeä ja kilpailuttivat niiden muutosten myötä myös tilitoimistot. Me saimme pidettyä heidät asiakkaina, mutta jouduimme leik-kaamaan hintoja ja he myös ostavat suppeammin palveluita. Joten nyt ollaan tilanteessa, että töissä tarvitaan vähemmän käsipareja ja johto ilmoitti lomautustarpeesta.

– Ja onko se varmaa, että juuri sinut lomautetaan?

– Käytännössä se on aika varmaa. Olen tehnyt jo pitkään nelipäiväistä työviikkoa, eli minun tekemisiäni on ollut pakko jonkun aina perjantaisin paikata kuitenkin. Työnkuvaani ei kuulu mitään sellaista, mitä joku muu ei ainakin periaatteessa osaisi hoitaa, ja mitä tulee yksityiselämään, niin minullahan ei ole alaikäisiä huollettavia. Eli olen aika helppo kohde.

Annika kirosi. Sekin tuntui oudolla tavalla helpottavalta ja Assi ajatteli, että asian kertominen siskolle oli sittenkin ollut hyvä idea.

– Yksi minun ystäväni jäi vähän aikaa sitten työttömäksi, häneltä loppui määräaikainen työsopimus ja hän etsii nyt muita töitä, Annika sanoi vilkaisten Assiin kuin anteeksipyytäten. – Hän sanoi, että Harvelassa työkkärin kanssa asioiminen oli aikamoinen sirkus.

– Niinkö?

– Joo. Heillä on kuulemma jokin ohjelma tai EU-rahoitus työttömyysstilanteen parantamiselle tai jotain sinnepäin. Käytännössä se tarkoitti kaikenlaista ylimääräistä lippuslappusta ja kyselylomaketta. Kerron vain siitä syystä, että osaat varautua.

Assi huokaisi.

– Meneepä aika nopeasti, kun käytän lomautusviikot lap-pujen täyttämiseen, hän totesi ironisesti.

– Mitä Olli tähän sanoi, Annika kysyi varovasti.

– No, Olli on Olli, Assi sanoi virnistäen väkinäisesti.

– Kun hänelle kertoo itseään stressaavan asian, hän hermostuu, huolestuu ja menee sellaisille kierroksille, ettei mistään muusta puhukaan. Lopputulos on aina se, että olen itse entistä enemmän huolissani ja ahdistunut ja lopulta toivon, etten olisi maininnut asiasta sanaakaan. Mutta tällä kertaa se ei ole

mahdollista, koska en voi lähteä joka aamu leikisti töihin vain salatakseni asian häneltä. Vaikka se ehkä kaiken stressin huomioon ottaen voisi olla ihan varteenotettava vaihtoehto.

Annika tirskahti ja äkkiä he puhkesivat molemmat vähän hermostuneeseen hihitykseen. Sade alkoi uudestaan, pieninä pisaroina, jotka eivät napsahdelleet maahan osuessaan vaan enemmänkin leijailivat tuulen mukana. Hetken mielijohteesta Assi kiskoi poninhäntäänsä pitelevän hiuslenksun irti ja ravisti vaalean maitosuklaanvärisen tukkansa levälleen. Ottakoon sateessa pientä vesihoitoa, pian hän olisi kotona ja laittaisi saunan lämpiämään, vaikka Olli varmasti huomauttaisi sähkön tuhlaamisesta.

– Olli nyt on omanlaisensa, Assi sanoi vaikka tiesikin, ettei hänen tarvinnut selittää Annikalle mitään tarkempaa – siskolle hänen parisuhteensa kiemurat olivat tuttuja jo parinkymmenen vuoden ajalta. – Hänelle kaikki taloudellinen epävarmuus on sen hänen perhetaustansa takia hirveän pelottavaa.

– Tiedän, tiedän, Annika sanoi voipuneesti. – Mutta eihän teillä mitään hätää ole, vaikka joutuisitkin lomautetuksi? Kun ei teillä ole lainojakaan.

Jostain syystä sekin kirpaisi. Niin. Heillä ei ollut lainoja, koska heillä ei ollut omaa asuntoa. Heillä oli asumisoikeusasunto, jonka olisi pitänyt olla ihan yhtä hyvä vaihtoehto, mutta jossain mielensä perillä Assista oli aina tuntunut, ettei se asia ollut niin.

– Ollin kohdalla ne järkisyyt eivät aina riittä vakuuttamaan, että mitään hätää ei ole, Assi sanoi kuivasti. – Mutta ei meillä ole hätää. Ja onhan minulla edelleen oman firmani hommat, joista saan laskutusta. Jos hyvin käy, voisin napata jonkun pienen uudenkin asiakkaan nyt sinä aikana, kun lomautukset

Saisiko olla kolmen pisteen silitys?

Nelikymppisen kirjanpitäjän
Assin elämässä on kaikki hyvin – ainakin
paperilla. On avoliitto, lapsettoman ihmisen
tasainen arki ja loppuun sisustettu paritalon
puolikas. Silti jotakin puuttuu.

Kun lomautus tyhjentää Assin kalenterin, hän
päättää hoitaa sukulaisten kuolinpesän tyhjennyksen.
Ennen pitkää Assi huomaa pyyhkivänsä pölyjä
paitsi vanhoista kirjahyllyistä myös oman
elämänsä taitekohdista.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50783-4